

Ekstremværrapporten 2025

I samarbeid med

°CICERO
Senter for klimaforskning

Mer ekstremvær krever mer handling!

Ekstremvær er ikke en framtidig bekymring. Ni av ti kommuner sier at de har opplevd ekstremvær de siste årene. Det er en del av hverdagen vår. Men arbeidet med klimatilpasning i kommunene våre utvikler seg ikke i samme tempo.

Seks år har gått siden vi publiserte den første Ekstremværrapporten. Fortsatt peker kommunene på de samme barrierene i arbeidet med klimatilpasning: Manglende ressurser, i form av kompetanse og økonomi, og utydelig ansvarsfordeling.

Som forsikringsselskap er vi bekymret. Vi må være beredt på uværet. Myndighetene må tenke nytt. Klimatilpasning er ikke en investering som vil gi en kortsiktig avkastning, men en langsiktig besparelse. Beredskap må inkludere forberedelser for å unngå skader, ikke bare planer for å håndtere dem.

Klimatilpasning er en forsikring mot ekstremvær. Myndighetene må investere for å spare, både økonomiske og menneskelige kostnader. Det koster mindre å forebygge enn å bygge opp igjen. Det holder ikke å gi ansvaret til kommunene, hvis det ikke følger ressurser med.

Som forsikringsselskap ser vi ikke bare på tall, statistikk og økonomi. Vi hører historiene fra samfunn, selskaper og mennesker som rammes, og ser de økonomiske, praktiske, helsemessige og psykiske belastningene det påfører dem. For fjerde gang gjennomfører vi i If, i samarbeid med CICERO Senter for klimaforskning og IVL Svenska Miljö-institutet, en kommuneundersøkelse om klimatilpasning. I denne Ekstremværrapporten ser vi ikke bare på årets resultater, men også på utviklingen som har skjedd siden vi gjorde undersøkelsen for første gang i 2019. Klarer kommunene å holde følge med ekstremværet?

Line Gjengedal Ruud
Nordisk leder for skadehåndtering, If

Foto: Thomas Thomassen/Playgarden

Mer ekstremvær gir store konsekvenser

Tall fra Finans Norge / Norsk Naturskadepool

viser at norske forsikringsselskap de siste ti årene har erstattet vær- og naturskader for 38,3 milliarder kroner på bygninger og innbo i Norge. Det inkluderer ikke andre samfunnskostnader, som skader på vei, infrastruktur og statlige bygg.

Siden ekstremværet «Frida» traff oss i 2012, har vi hatt hele 25 navngitte ekstremværhendelser i Norge. «Hans» i 2023 står fortsatt friskt i minnet. I løpet av noen uker ble over 14 000 skader meldt inn, med erstatningskostnader på minst 3,2 milliarder kroner. Den samlede samfunnsregningen ble anslått til over 7 milliarder kroner.

Men potensialet for å redusere samfunnskostnadene ved ekstremvær er stort, i følge Finans Norge.

– Menon Economics og NGI har beregnet at én krone investert i forebygging og klimatilpasning, vil spare samfunnet for opptil seks kroner, sier direktør for forsikring, Stefi Kierulf Prytz i Finans Norge.

Stefi Kierulf Prytz
Direktør forsikring og pensjon, Finans Norge

En barriere for effektiv klimatilpasning, er ansvarsfordelingen.

– Ansvar for klimatilpasning av bygg og infrastruktur i Norge er svært fragmentert. Det er også komplisert å få til en god koordinering mellom etater, påpeker Kierulf Prytz.

«Hans» i tall

Over

14 000

skademeldinger

Minst

3,2 mrd. kr

i erstatninger fra
forsikringsselskap

Over

7 mrd. kr

i samlede
samfunnskostnader

Kilde: Finans Norge / Norsk Naturskadepool

Farene er nye og mer uforutsigbare

Klimaendringer fører til værendringer. CICERO Senter for klimaforskning har et stort kunnskapsgrunnlag, og peker på at været – og konsekvensene av det – endrer seg.

Klimaforsker hos CICERO, Anne Sophie Daloz, forklarer at ekstremvær i Norge blir hyppigere og mer intenst i takt med at landet blir varmere og våtere.

– Ekstremvær som «Hans» og «Jakob» er eksempler på hendelser som har ført til svært kraftig nedbør – ved «Hans» også fra en uvanlig retning. Nye klimautfordringer, som kombinasjoner av hetebølger og tørke, kan også gi økt risiko for både skogbranner og sykdommer i økosystemene, sier Anne Sophie Daloz.

“

Ekstremvær må forstås som kombinasjoner av farer, ikke bare som individuelle ekstremhendelser. Når tørke etterfølges av styrtregn, kan konsekvensene forsterkes dramatisk. Derfor må tiltak for klimatilpasning vurderes på tvers av sektorer og kommunegrenser.

Anne Sophie Daloz
Klimaforsker, CICERO

Slik vurderes norske kommuners klimatilpasningsarbeid

If har, i samarbeid med CICERO Senter for klimaforskning, utarbeidet Ekstremværrapporten for fjerde gang. Den er basert på en spørreundersøkelse gjennomført av CICERO, i samarbeid med IVL. Undersøkelsen ble sendt til alle kommuner i Norge, og besvart i perioden 10. mars til 13. mai 2025.

I etterkant av undersøkelsen utarbeides det to rapporter: Cicero utarbeider en detaljert og omfattende forskningsrapport, basert på undersøkelsen. If skriver en kortere rapport, som også inkluderer bakgrunn, store linjer, kunnskap om ekstremvær og skader, og anbefalinger på bakgrunn av dette.

CICEROs forskningsrapporter fra de fire undersøkelsene som er gjennomført, finner du [her](#).

Ifs fire Ekstremværrapporter, finner du [her](#).

Det har over tid vært noe endringer i antall kommuner, spørsmål og poenggivning. Poengsummene fra de ulike

undersøkelsene er derfor ikke direkte sammenlignbare, men viser likevel en del tydelige sammenhenger og mønstre.

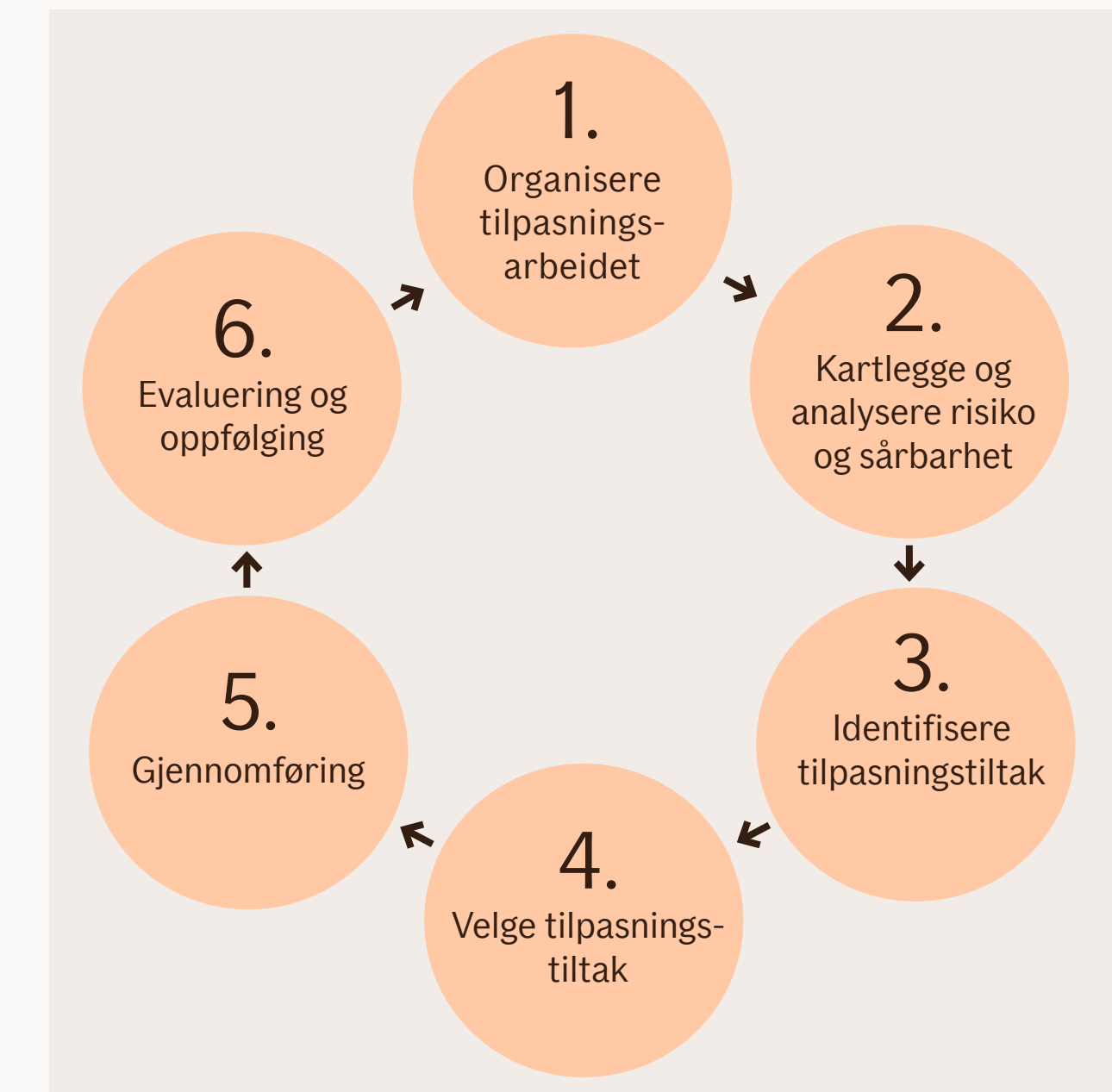
153 av landets 357 kommuner svarte, som gir en svarandel på 43 prosent. Andelen er lavere enn i 2023, men høyere enn i de to første undersøkelsene.

Når vi refererer til «kommunene» videre i denne rapporten, viser vi til kommunene som har svart på undersøkelsen.

Undersøkelsen stiller en rekke spørsmål, fordelt på seks steg i klimatilpasningsprosessen. Hver kommune får en poengsum og rangeres etter hvor langt de har kommet i arbeidet, basert på svarene de selv oppgir. Maksimal poengsum er 33.

Målet med rangeringen er ikke å peke ut vinnere og tapere, men å løfte fram gode eksempler som kan dele kunnskap og inspirasjon til resten av kommune-Norge.

The Adaptation Support Tool Seks steg i klimatilpasningsarbeidet

Kilde: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/knowledge/tools/adaptation-support-tool>

Hovedfunn om klimatilpasning i kommunene

Været endrer seg dramatisk.
Klimatilpasningsarbeidet står stille.

Kommunale barrierer for klimatilpasning

- Mangel på budsjett.
- Mangel på kompetanse.
- Uklar ansvarsfordeling mellom fagavdelinger.
- Mangel på politisk prioritet.

9 av 10

kommuner har opplevd ekstremvær.

Kun

4 av 10

kommuner har fordelt
overordnet ansvar.

5 av 10

kommuner har ikke
satt av budsjettmidler.

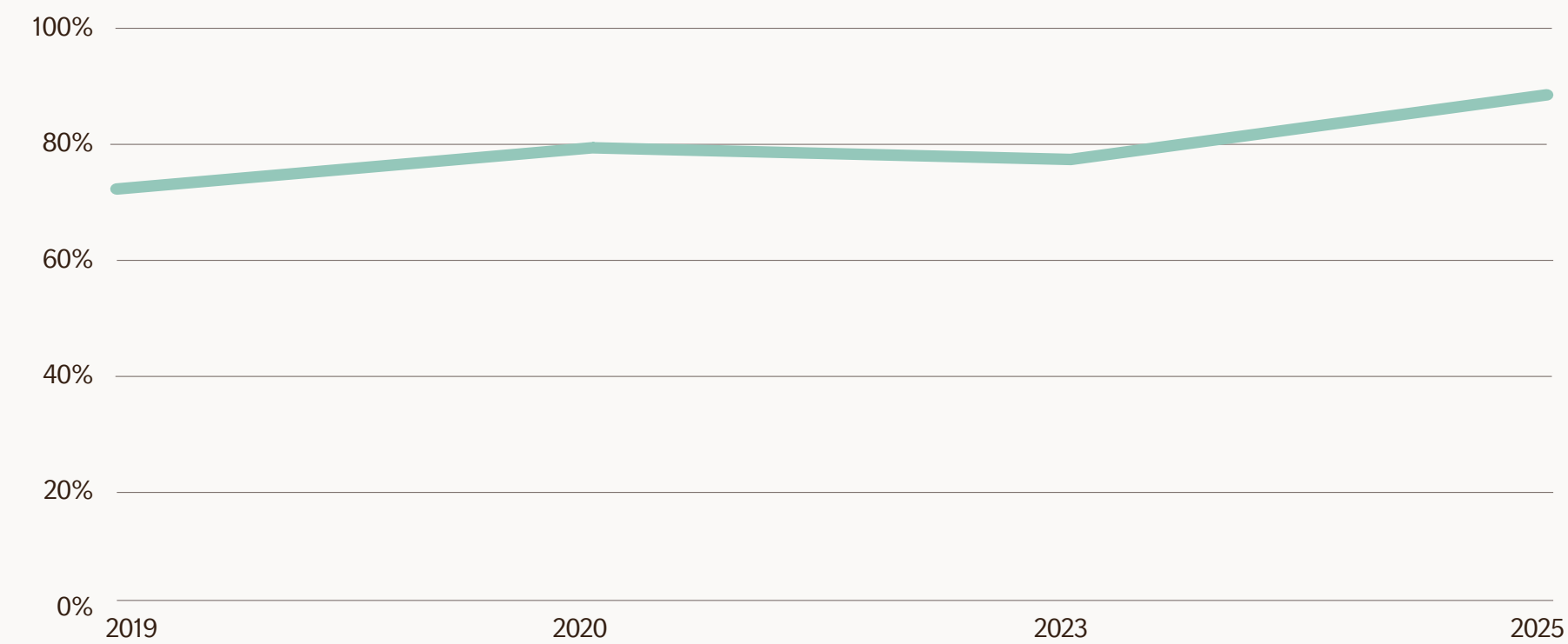
Mer enn

6 av 10

kommuner har ikke dedikerte
personalressurser.

Andelen norske kommuner som oppgir at de har vært utsatt for en eller flere ekstreme værhendelser og/eller klimaendringer i løpet av de siste ti årene

Kommunene rammes av ekstremvær

Kommunene bekrefter selv værendringene i undersøkelsen. I år forteller 9 av 10 kommuner at de har opplevd én eller flere former for ekstremvær de siste ti årene.

Samtidig oppgir 9 av 10 kommuner at de jobber med klimatilpasning i dag. Andelen er stabil, og har holdt seg uendret siden 2019. De største kommunene er lengst framme på området.

Det er like mange kommuner som har vært rammet av ekstremvær, som jobber med klimatilpasning. Det er en tydelig sammenheng mellom dette. Kommuner med erfaring med ekstremvær gjør det i snitt bedre i alle deler av klimatilpasningsprosessen.

Under halvparten av kommunene oppgir at de har kartlagt hvordan de har blitt påvirket

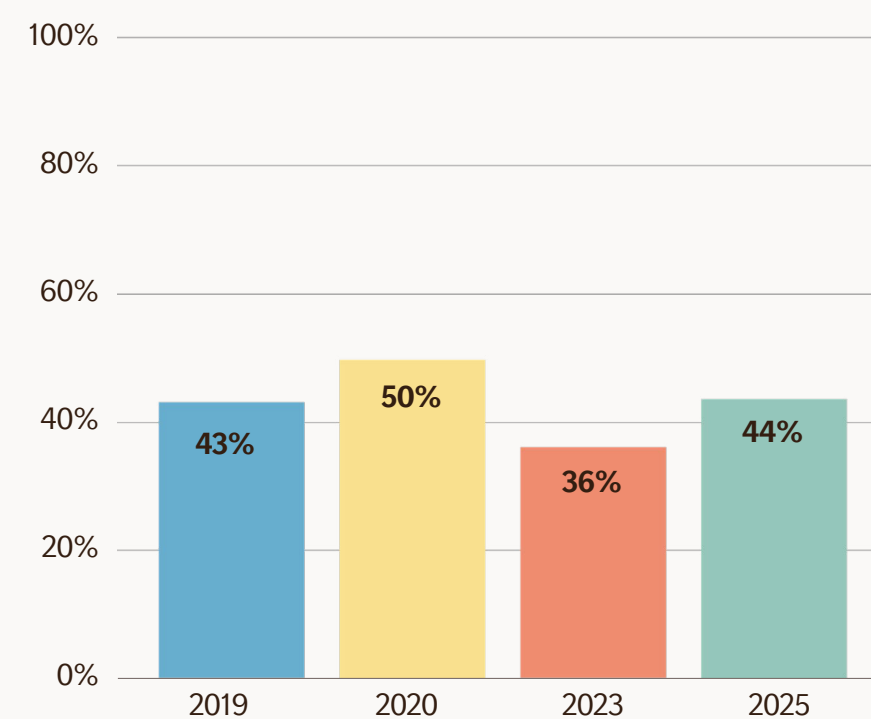
av tidligere ekstremvær. Det gjør det vanskeligere å vurdere framtidig risiko.

Alle kommuner er lovpålagt å gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)*. Analysen skal inkludere en kartlegging av hvilke uønskede hendelser som kan skje, og mulige konsekvenser.

Men 2 av 10 kommuner oppgir at de ikke har vurdert, eller ikke vet om de har vurdert, hvordan forventede klimaendringer kan påvirke kommunen.

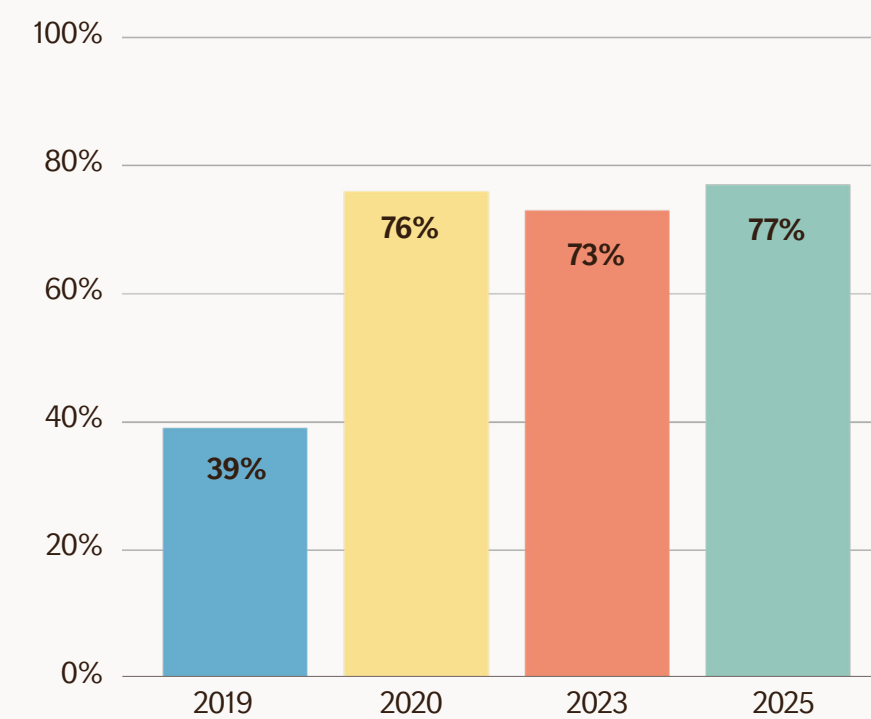
De fleste kommuner som har vurdert framtidige klimaendringer, har gjort dette via ROS-analyse der klimaendringer er inkludert – eller ved hjelp av de fylkesvise klimaprofilene.

Kartlegging av tidligere sårbarhet

Andel som har kartlagt virkningen av tidligere ekstreme værhendelser på kommunen.

Kartlegging av forventet sårbarhet

Andel som har vurdert hvordan forventede klimaendringer kan påvirke deres kommune.

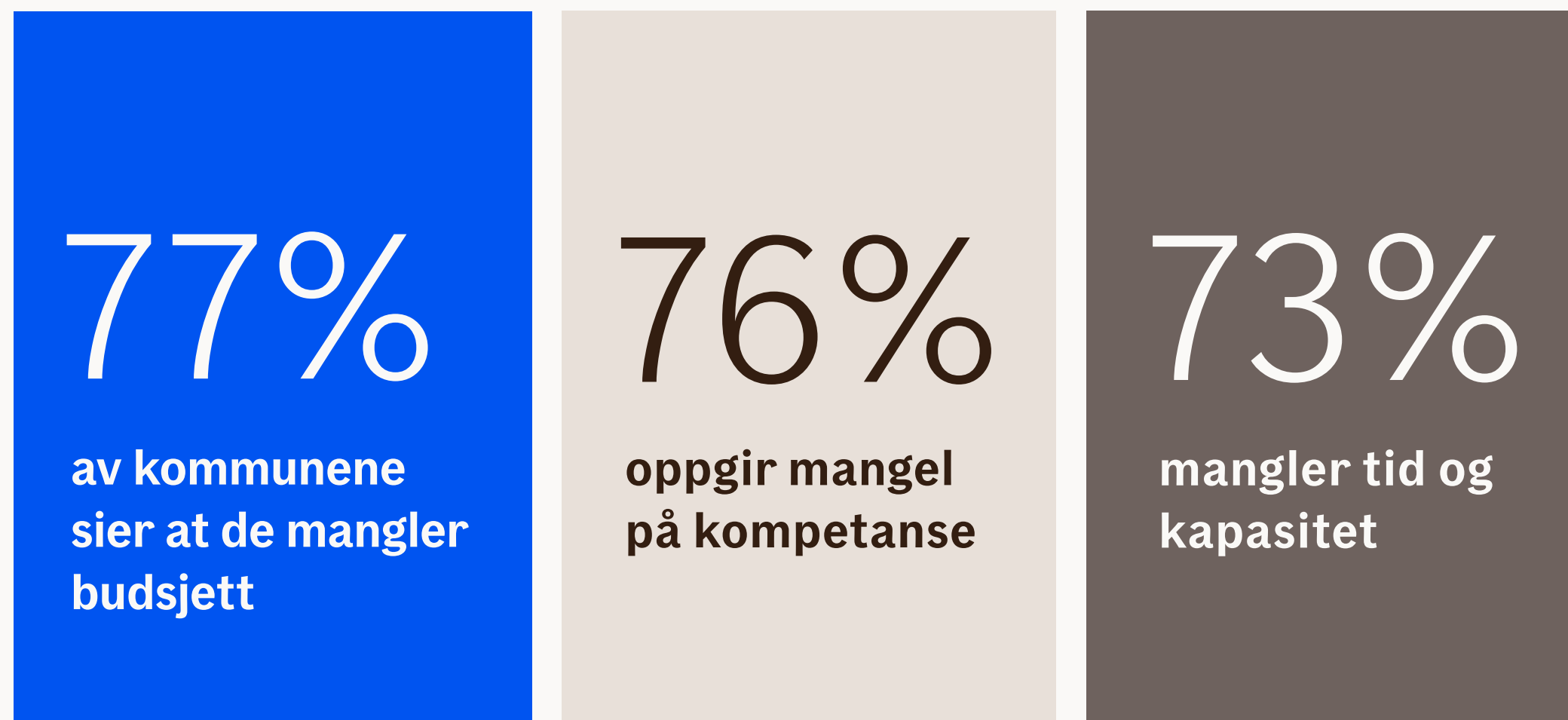
***ROS-analyser:** Norske kommuner er pålagt av myndighetene å lage ROS-analyser på ulike områder. En ROS-analyse er en risiko- og sårbarhetsanalyse som identifiserer, beskriver og vurderer sannsynligheten for og konsekvensene av uønskede hendelser. Dette kan for eksempel være strømbrydd eller flom. ROS skal være et levende verktøy som gir oversikt, prioriteringer og tryggere valg.

Barrierer for kommunenes klimatilpasningsarbeid

Mangel på ressurser

Kommunene oppgir selv at det største hinderet for klimatilpasningsarbeidet er mangel på ressurser. Det gjelder både budsjettmidler og fagpersonell.

Her ser vi ingen positiv utvikling, snarere tvert imot.

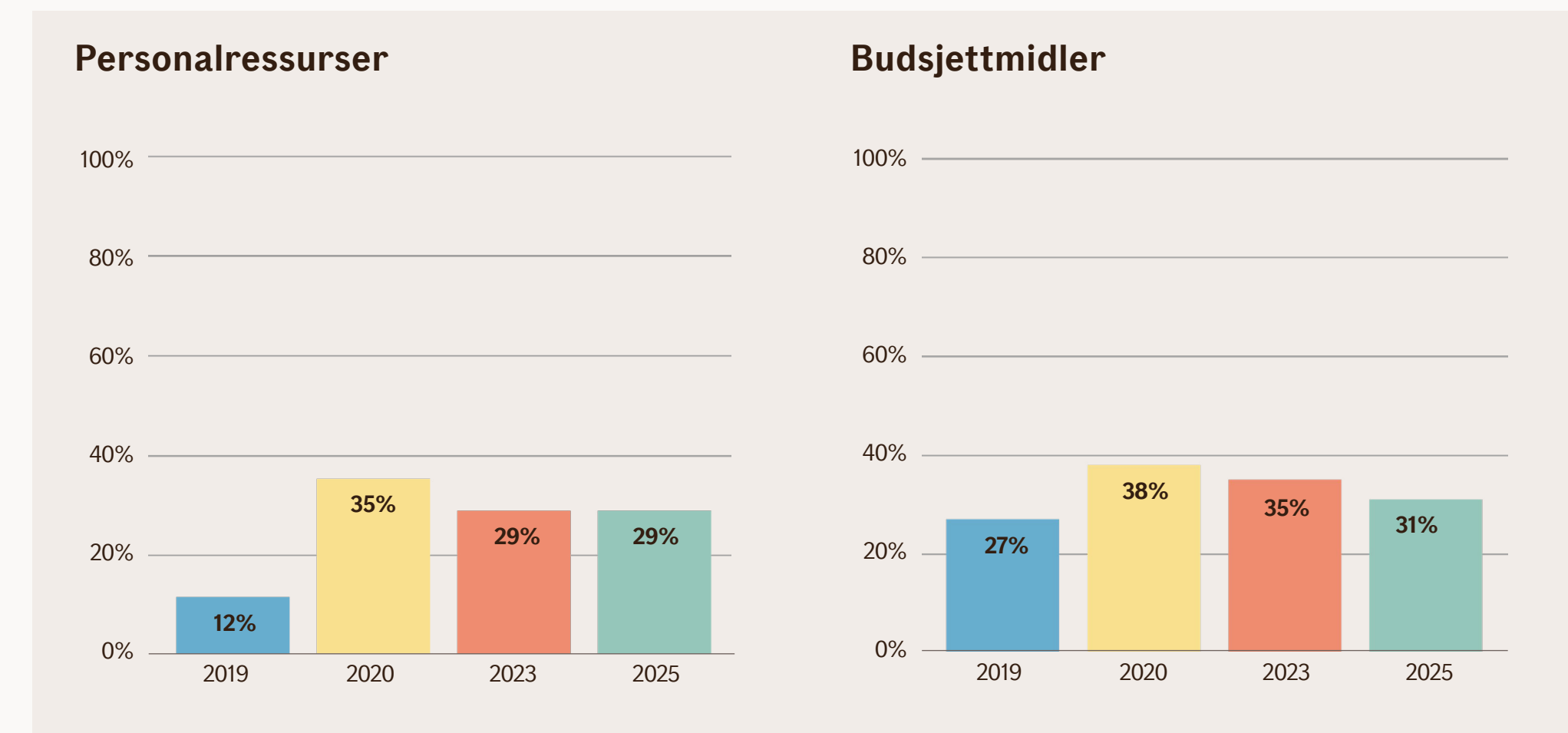

Klimatilpasning er et bredt område. I undersøkelsen inkluderer vi både fysiske og tekniske tiltak, og institusjonelle og sosiale tiltak.

Fysiske og tekniske klimatilpasningstiltak kan være tiltak som arealplanlegging for flom og overvann, bruk av virkemidler som regnbed, grønne tak, fordrøyningsbassenger, flombarrierer og flomvoller, i tillegg til andre skadeforebyggende tiltak som valg av materialer ved bygging.

Institusjonelle og sosiale klimatilpasningstiltak kan for eksempel være forbud mot bebyggelse i flom-, ras- eller skredutsatte områder eller byggestandarder.

Andel som har satt av ressurser til arbeid med klimatilpasning

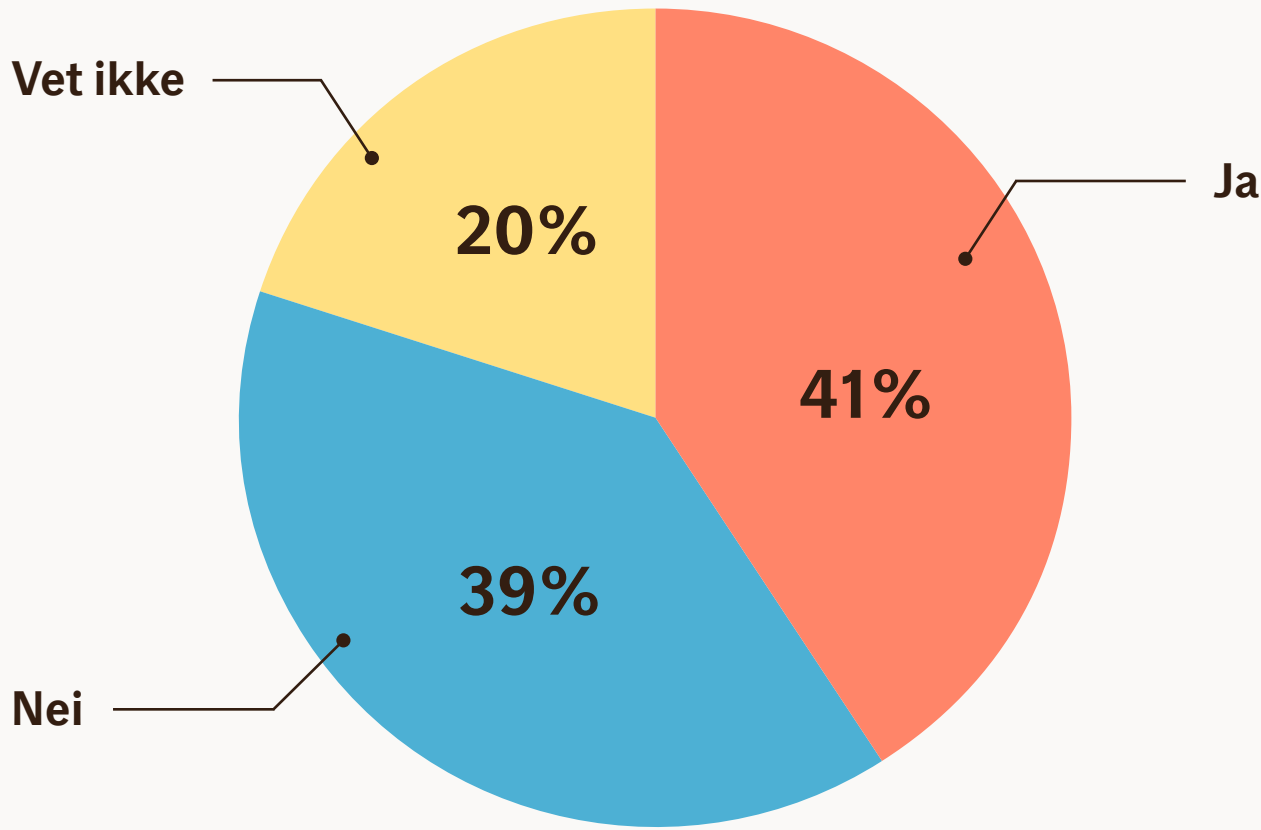
Uklar ansvarsfordeling

Answaret for klimatilpasning ligger hos den som er ansvarlig for berørt funksjon, enten det er teknisk drift, helse, beredskap eller plan. Det forutsetter at ulike sektorer samarbeider, og at kommunene har en felles retning.

Kun 4 av 10 kommuner oppgir at de har fordelt det overordnede ansvaret for klimatilpasningsarbeidet. Av de som har gjort dette, har de fleste fordelt ansvaret på to eller flere instanser i kommunen.

Men 4 av 10 kommuner har ikke fordelt det overordnede ansvaret. Og 2 av 10 kommuner vet ikke om de har gjort det. Ansvarsfordelingen er med andre ord uklar.

Fordeling av overordnet ansvar for klimatilpasning

Har dere fordelt det overordnede ansvaret for kommunens klimatilpasningsarbeid?

Stort potensial for evaluering i norske kommuner

Evaluering av klimatilpasningstiltak er viktig, fordi det gjør arbeidet mer kunnskapsbasert og systematisk – og motiverer til videre arbeid. Det gjør det også enklere for andre kommuner og nettverk å lære av erfaringene, og bruke dette videre i sitt eget arbeid.

Kun 3 av 10 kommuner evaluerer klimatilpasningsarbeidet sitt. 3 av 10 kommuner oppgir at de ikke evaluerer, mens nærmere 4 av 10 kommuner ikke vet om de gjør dette.

Av kommunene som jobber med evaluering, er det ulike sider av arbeidet de har evaluert. Tallet er lavere, hvis vi

ser spesifikt på evaluering av klimatilpasningstiltak. Under 3 av 10 kommuner som følger opp og evaluerer arbeidet sitt, vurderer hvorvidt klimatilpasningstiltakene fungerer etter sin hensikt.

Undersøkelsen viser at kommunene jobber noe mer med evaluering og oppfølging av klimatilpasningsarbeidet enn i 2023, men fortsatt lavere enn tidligere år. Evaluering av arbeidet med klimatilpasning er imidlertid det området hvor kommunene har kommet kortest, til tross for at det er på dette området det er størst framgang.

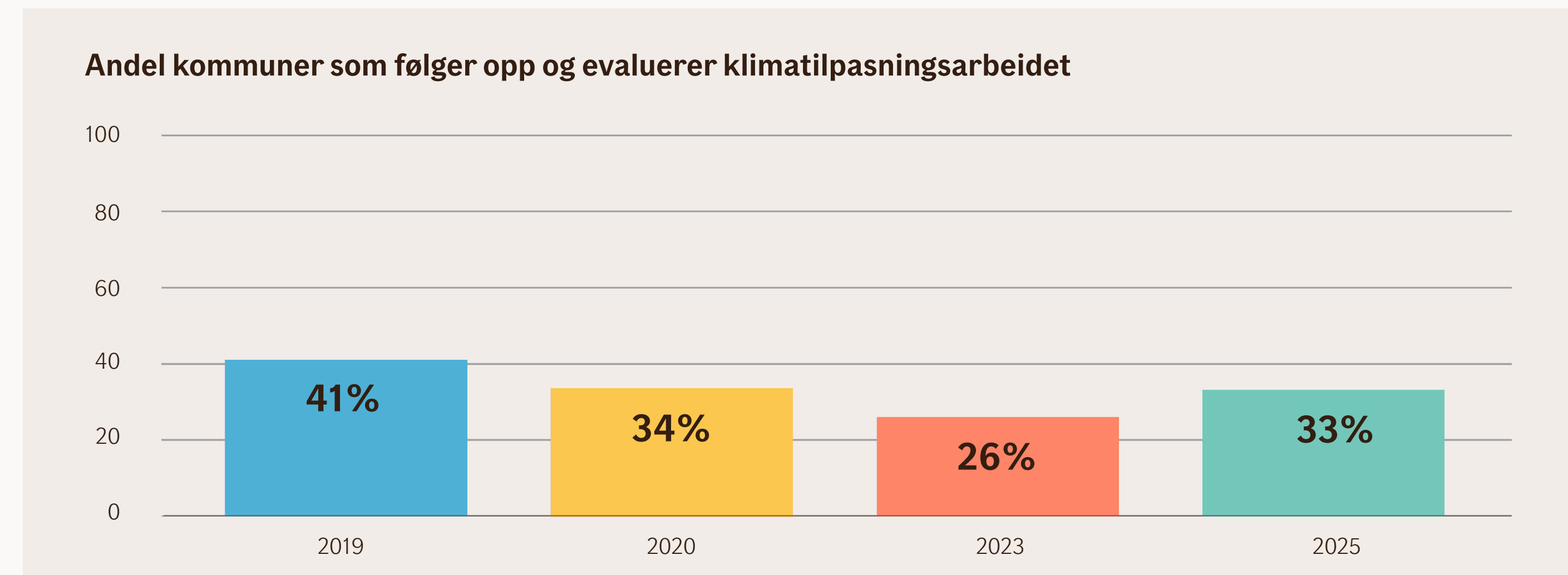

Foto: Thomas Thomassen/Playgarden

Det gjøres mye godt arbeid i kommunene

Nær

8 av 10

kommuner har godkjente planer for klimatilpasning, eller har fattet vedtak om det i kommunestyret.

5 av 10 ser til andre kommuner for inspirasjon.

De største kommunene har i større grad fordelt ansvar, satt av ressurser og integrert klimatilpasning i planverket.

9 av 10

kommuner jobber med ekstremvær.

7 av 10

finner inspirasjon hos regionale og nasjonale myndigheter.

Mer ekstremvær krever mer innsats for å forebygge. Undersøkelsen viser at flere kommuner tar viktige steg framover. Det er positivt at 9 av 10 kommuner jobber med klimatilpasning, og at tallet har vært stabilt siden 2019.

Det er også gledelig at nær 8 av 10 kommuner oppgir at det er fattet vedtak i kommunestyret om at de skal arbeide med klimatilpasning, eller at det finnes godkjente planer om dette. Her ser vi en positiv utvikling.

Er det fattet vedtak i kommunestyret/bystyret eller finnes det godkjente planer (f.eks. i kommuneplanen) om at dere skal jobbe med klimatilpasning?

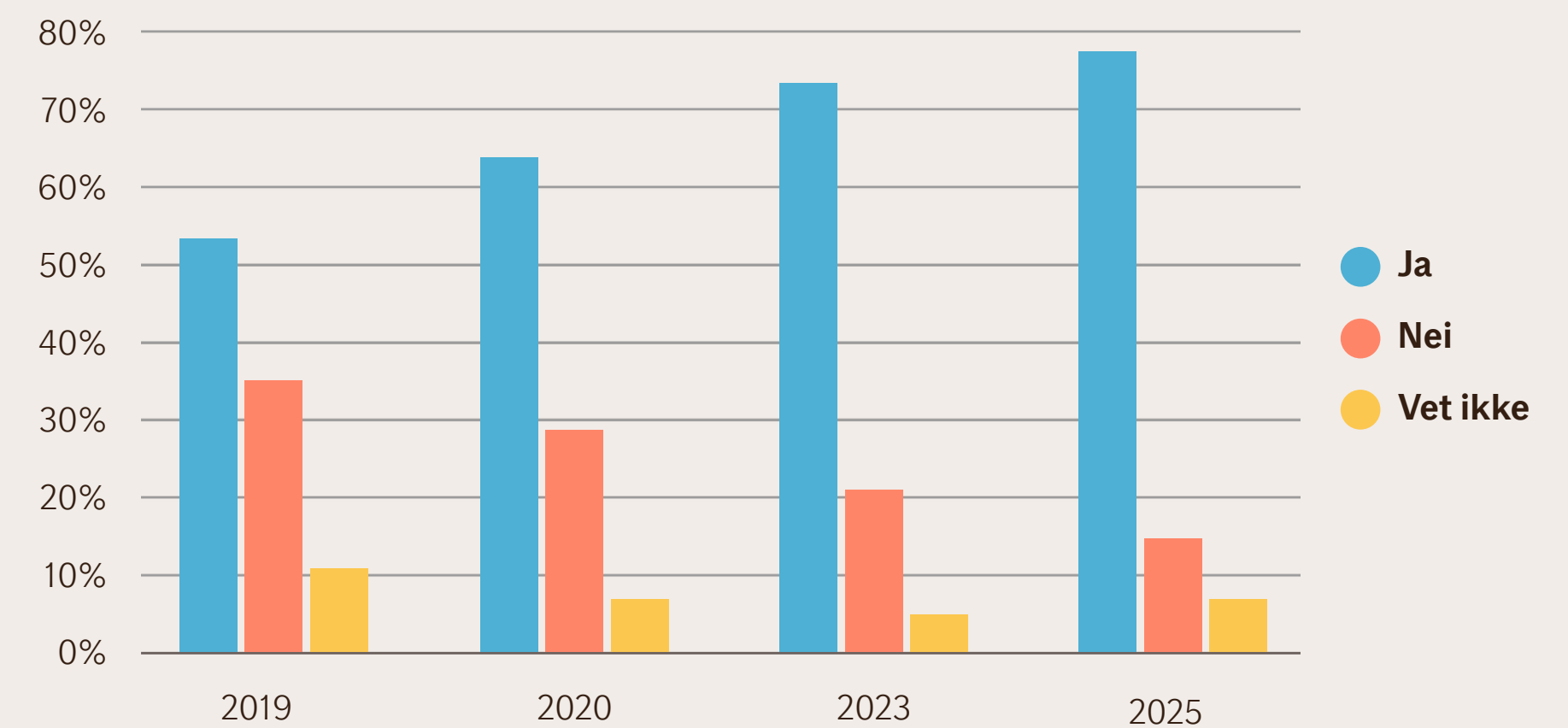

Foto: Thomas Thomassen/Playgarden

Undersøkelsen viser at de største kommunene skiller seg tydelig og positivt ut. De har i større grad fordelt ansvar, satt av ressurser og integrert klimatilpasning i planverket.

Alle de største kommunene har forankret arbeidet politisk gjennom vedtak eller planer, og nesten alle har vurdert hvordan framtidige klimaendringer kan påvirke lokalsamfunnet.

For tredje gang rangeres Stavanger kommune som landets best klimatilpassede kommune, både totalt og blant landets største kommuner.

Listen over de 30 best klimatilpassede kommunene i Norge representerer både de store byene som har ressurser til å gå foran, og de mindre lokalsamfunnene som har funnet smarte løsninger med begrensede midler.

Målet med rangeringen er ikke å peke ut vinnere og tapere, men å løfte fram gode eksempler som kan dele kunnskap og inspirasjon til resten av kommune-Norge.

Topp 30-kommuner i undersøkelsen i 2025

Plassering	Kommune	Fylke	Poengsum	Plassering	Kommune	Fylke	Poengsum
1	Stavanger	Rogaland	33	16	Lunner	Akershus	26,75
2	Oslo	Oslo	32	16	Modum	Buskerud	26,75
3	Herøy (Møre og Romsdal)	Møre og Romsdal	31,5	16	Utsira	Rogaland	26,75
4	Fjord	Møre og Romsdal	31,25	20	Skjåk	Innlandet	25,25
5	Skien	Telemark	30,25	21	Bærum	Akershus	25
6	Trondheim	Trøndelag	30	21	Gol	Buskerud	25
7	Drammen	Buskerud	29,25	21	Oppdal	Trøndelag	25
8	Indre Østfold	Østfold	29	21	Stad	Vestland	25
8	Lørenskog	Akershus	29	25	Verdal	Trøndelag	24,75
8	Sandefjord	Vestfold	29	26	Moss	Østfold	24,25
11	Time	Rogaland	28	26	Stange	Innlandet	24,25
12	Samnanger	Vestland	27,75	28	Øvre Eiker	Buskerud	24
12	Vågå	Innlandet	27,75	29	Ullensaker	Akershus	23,75
14	Gildeskål	Nordland	27,25	30	Fredrikstad	Østfold	23,5
14	Hamar	Innlandet	27,25	30	Tønsberg	Vestfold	23,5
16	Larvik	Vestfold	26,75				

Topp 3-plassering blant de beste kommunene i hver kommunegruppe

Kommunegruppe	1. plass	2. plass	3. plass
Små kommuner (<5 000 innbyggere)	Fjord (31,25)	Samnanger (27,75) Vågå (27,75)	Gildeskål (27,25)
Mellomstore kommuner (5 000–20 000 innbyggere)	Herøy (Møre og Romsdal) (31,5)	Lunner (26,75) Modum (26,75)	Oppdal (25) Stad (25)
Store kommuner (20 000–50 000 innbyggere)	Indre Østfold (29)	Time (28)	Hamar (27,25)
De største kommunene (>50 000 innbyggere)	Stavanger (33)	Oslo (32)	Skien (30,25)

CICEROs kommentar til årets kommuneundersøkelse

For å oppnå de høyeste poengsummene kreves det en helhetlig innsats gjennom hele klimatilpasningsprosessen. Kommunene som skårer best har både politisk forankring og tydelig organisering, de har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser, identifisert og gjennomført tiltak, og ikke minst lagt vekt på å evaluere og følge opp arbeidet over tid. Det er denne systematiske tilnærmingen som kjennetegner de beste kommunene.

Sofie Waage Skjeflo
Seniorforsker, CICERO Senter for klimaforskning

Sofie Waage Skjeflo, seniorforsker ved CICERO Senter for klimaforskning, kommenterer resultatene fra årets undersøkelse.

– Resultatene i årets undersøkelse ligger tett opp mot funnene i 2023. Samtidig ser vi noen tydelige endringer:

- Stadig flere kommuner rapporterer å ha opplevd ekstremvær eller klimaendringer de siste ti årene.
- Flere kommuner har forankret klimatilpasning politisk gjennom vedtak i kommunestyret.
- Nesten ni av ti kommuner oppgir at de jobber med klimatilpasning, men vi ser at ressurser som budsjettmidler og personell i mange tilfeller ikke følger ambisjonene.
- De største kommunene ligger et godt stykke foran mindre kommuner i klimatilpasningsarbeidet.
- Vi ser en tydelig sammenheng mellom kommune-størrelse og hvor langt kommunene har kommet i klimatilpasningsarbeidet, gjennom alle de fire årene vi har gjennomført undersøkelsen.

– Totalt har CICERO et bilde av at mange kommuner er godt i gang, men at det fortsatt gjenstår viktige steg for å gjøre klimatilpasning til en mer systematisk del av planleggingen og gjennomføringen, sier Waage Skjeflo.

Ifs tanker: Slik kan kommunenes arbeid med klimatilpasning styrkes

– **Klimaendringene skjer raskt.** Vi kan ikke fortsette i rolig tempo, men må jobbe raskere. Samtidig er det på tide at klimatilpasning vurderes som en investering, ikke som en utgift, påpeker Line Gjengedal Ruud, nordisk leder for skadehåndtering i If.

– Vi betaler alle våre forsikringer for hendelser vi håper at aldri vil skje. På samme måte er klimatilpasning en slags forsikring – en langsiktig investering i framtidig trygghet. Vi må endre tankesett. Vi må investere nå, for å unngå kostnader i framtiden, sier Gjengedal Ruud.

Hun mener også at vi må utvide beredskapstankegangen, for å sikre samfunnet bedre mot klimaendringer.

– Beredskap for ekstremvær må inkludere tiltak for å unngå skader, ikke bare planer for å håndtere dem. Slik kan kommunene unngå konsekvenser med store

ringvirkninger i lokalsamfunnene, som driftsavbrudd for skoler eller hjørnestensbedrifter, og praktiske, økonomiske, helsemessige og psykiske belastninger for innbyggerne sine.

At norske kommuner rammes av klimaendringer er heller ikke bare et lokalt problem, men en nasjonal utfordring.

– Det hjelper ikke at norske myndigheter pålegger kommunene stadig mer ansvar, dersom det ikke følger med ressurser i form av kompetanse og budsjett. Klimatilpasning krever tydelig prioritering, finansiering og ansvarsfordeling, både på kommunalt og nasjonalt nivå.

“Beredskap for ekstremvær må inkludere tiltak for å unngå skader, ikke bare planer for å håndtere dem.”

Vi i lf mener at:

1 Klimatilpasning må vurderes som en lønnsom investering

- Klimatilpasning er ikke en investering for kortsiktig avkastning i kommunen, men en langsiktig besparelse for hele samfunnet. Det koster mindre å forebygge enn å bygge opp igjen.
- Ekstremværet eskalerer raskt. Klimatilpasning er en del av landets beredskap, og bidrar til klimakutt. Området må finansieres deretter.

2 Klimatilpasning krever tydelig ansvar og samarbeid på tvers

- Det er viktig at både ansvar for klimatilpasning, og ansvar for koordinering og samarbeid på tvers av fagområder, defineres tydelig.
- Tettere samarbeid mellom nasjonale og lokale myndigheter, privat næringsliv og frivillige organisasjoner, kan gi mer presise og effektive varslingsystemer – og bedre beredskap.

3 Systematisk arbeid med klimatilpasning gir bedre effekt

- Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) må brukes aktivt, både i kartlegging, planlegging og evaluering – på tvers av fagområder.
- Styrket evaluering og erfaringsutveksling vil sikre at skadeforebyggende tiltak med dokumentert effekt prioriteres.

4 Kommunal klimatilpasning krever nasjonale ressurser

- Nasjonale støtteordninger og insentiver vil øke kommunal gjennomføringskraft. Det må jobbes konkret med å motivere både kommuner, bedrifter og privatpersoner til å gjennomføre klimatilpasningstiltak – ikke bare klimakutt.
- Viser behov for et styrket nasjonalt kompetansesenter for systematisk kunnskaps- og erfaringsdeling, som inkluderer økonomiske og menneskelige ressurser til støtte og rådgivning.

